Programma

Voor meer informatie over Platform Corpovenista kunt u de website raadplegen:
www.corpovenista.nl
of contact opnemen met:

Saskia Binken
Projectsecretaris
Platform Corpovenista
Onderzoeksinstituut OTB
Postbus 5030
2600 GA Delft
T 015 - 2787862
@ S.Binken@tudelft.nl

platform corpovenista

Behoefte aan kennisontwikkeling

Platform Corpovenista is een samenwerkingsverband van veertien woningcorporaties en Aedes dat zich richt op kennisontwikkeling en kennisuitwisseling over vraagstukken waar wijkontwikkeling, de emancipatie van de bewoners en de ontwikkeling van het vastgoed in onderlinge samenhang aan de orde zijn. Ook wil het platform inzicht verkrijgen in de rol van de verschillende partijen die hierbij betrokken zijn, in het bijzonder die van corporaties. Het platform wil kennis en ervaringen uit beleid, praktijk en onderzoek met elkaar verbinden.

Woningcorporaties, gemeenten, bewoners, bedrijven en talloze anderen werken in honderden stadswijken in Nederland aan wijkvernieuwing en de ontplooiing van hun bewoners. Dat proces is niet nieuw, maar is afgelopen decennia wel sterk veranderd onder invloed van grote maatschappelijke ontwikkelingen als globalisering, migratie, individualisering en economische groei. De opgave is veel breder geworden dan een kwarteeuw geleden. Het gaat niet meer (alleen) om technische verbetering. De wijkbewoners kennen een grote diversiteit in leefwijze, afkomst en toekomstperspectief. De aanpak staat meer in het teken van het scheppen van voorwaarden waarbinnen de bewoners met respect voor elkaar prettig kunnen samenleven, zich kunnen ontwikkelen en kunnen participeren in de samenleving. De deelnemers aan het platform[1] zijn er van overtuigd dat de emancipatiekansen van bewoners en de kwaliteit van wijken afhangt van een complex samenspel van fysieke, sociale en economische factoren. De aanpak van wijken is dan ook per definitie een aanpak waarbij veel partijen betrokken zijn.
De brede aanpak is niet zonder betekenis voor de rollen en activiteiten van de verschillende betrokken partijen op korte en lange termijn. Daarbij is de positie en rol van woningcorporaties sterk in ontwikkeling. Natuurlijk als de organisatie die huisvesting biedt, in het bijzonder aan huishoudens die daar niet zelf in kunnen voorzien, maar ook als beheerder van vastgoed waarvan de waardeontwikkeling sterk bepaald wordt door de kwaliteit van de wijk. En als organisatie die de mensen

[1] Aedes, de Alliantie, Eigen Haard, Haag Wonen, Lefier, Parteon, Portaal, PWS, Rentree, Stadgenoot, Woonbedrijf, WonenBreburg, Woonbron, Woonstad Rotterdam en Ymere

in de wijk kent en in toenemende mate een rol speelt in de aanpak van de problematiek, zelfs tot 'achter de voordeur'.
Met de verbreding van de wijkvernieuwing en de dynamiek in de maatschappelijke ontwikkelingen is de behoefte aan inzicht in de factoren die de emancipatie van bewoners en de kwaliteit van wijken bepalen toegenomen. Het platform is op zoek naar inzichten die bepalend zijn om bij deze integrale opgave succes te kunnen boeken. Deze behoefte ligt aan de basis van het initiatief om het Platform Corpovenista te vormen.

Het Platform Corpovenista is een initiatief van een aantal corporaties en Aedes en bouwt voort op de resultaten van het onderzoeksprogramma Corpovenista, dat liep van 2003 tot 2009. Het wil zich nadrukkelijk ontwikkelen als een platform vanuit de corporatiesector, dat samenwerkt met kennisinstituten, universiteiten en hogescholen, zowel in landelijke als in lokale samenwerkingsverbanden. Het platform heeft een programma opgesteld en ontwikkelt diverse onderzoeks- en kennisontwikkelingsprojecten.

Inhoudelijk programma

Op basis van vragen en voorstellen alle aangesloten deelnemers heeft het platform een programma opgesteld met thema's waarop het platform kennis wil ontwikkelen door initiatief te nemen voor onderzoek, uitwisseling, debat, expertmeetings, etc. De thema's zijn:

1. Wijkontwikkeling en de ontwikkeling van woningcorporaties
2. Hoe pakken we de wijk aan?
3. Sociale stijging en de problematiek achter de voordeur
4. Wijk, buurt, leefstijl en levenswijze
5. Effecten van herstructurering: duurzame resultaten en het waterbed
6. De prijs en de wijk
7. Participatie en de diversiteit en dynamiek van de bewoners

Jaarlijks zal het programma bijgesteld worden en ook tussentijds kunnen platformdeelnemers nieuwe vragen en onderwerpen inbrengen en is het mogelijk om aan te haken bij initiatieven waarvoor het platform benaderd wordt. Uitgangspunt is dat het Platform Corpovenista het onderwerp urgent vindt en de aangesloten corporaties actief willen deelnemen aan de aanpak.
De verschillende thema's en de lopende projecten komen hieronder kort aan de orde.

1 Wijkontwikkeling en de ontwikkeling van woningcorporaties

Hoe verhoudt de dynamiek in buurten en wijken zich tot de veranderende eisen die de bewoners aan die wijken stellen? En wat betekent de veranderende betekenis die bewoners aan de wijk toedichten voor het werk van corporaties?

Wijken veranderen en dat geldt ook voor de eisen die bewoners eraan stellen. Heel wat wijken die na de oorlog als 'wijken van de toekomst' werden gerealiseerd, bleken na enkele decennia gedaald te zijn in de stedelijke wijkenhiërarchie. Gelijktijdig hebben sommige wijken uit de 19e en de eerste helft van de 20ste eeuw, die veertig jaar geleden ingrijpend geherstructureerd dreigden te worden, een ware revival doorgemaakt en zijn nu gewenste woonplekken van de nieuwe middenklasse. Die dynamiek zal zich ook de komende decennia voordoen.

Stedelijke vernieuwing is sterk gebaseerd op het tegengaan van sociaal-economische en maatschappelijke achterstanden en op het bereiken van een meer 'evenwichtige' situatie. Daarbij wordt bijvoorbeeld geprobeerd het gebruik van

bijstandsuitkeringen in een wijk terug te dringen, het verhuizen van huurders te beperken en de waardering van de wijk te verhogen.
Het streven naar het terugdringen van negatief geduide kenmerken moet echter niet leiden tot het afnemen van de diversiteit van wijken. Die diversiteit kan namelijk een antwoord zijn op de verschillende behoeften van huishoudens gedurende hun levenscyclus. In plaats van een statische benadering te hanteren van wat goed is, wil het Platform op zoek gaan naar mogelijkheden om rekening te kunnen houden met deze dynamiek. Ontwikkelingen als welvaartsgroei, globalisering, individualisering en rond internet zullen grote effecten hebben op bijvoorbeeld het thuiswerken, winkelgedrag en de mobiliteit en daarmee op de woonwensen. De gevolgen van deze ontwikkelingen zullen echter niet voor alle huishoudens hetzelfde zijn. De samenstelling van een huishouden, het inkomen, de levensfase en leefwijze van bewoners beïnvloeden de eisen die aan de directe woonomgeving gesteld worden.

In dit dynamische proces is ook de rol die woningcorporaties kunnen vervullen relevant. Zij zijn belangrijke spelers in de wijk. Wat betekent de veranderende functie van de wijk voor de bewoners voor doel en organisatie van de corporatie? Binnen dit thema zijn tot nu twee projecten ontwikkeld:

1.1 Veranderende huishoudens en 'functies' van woonmilieus

Platform Corpovenista heeft het onderwerp van de ontwikkeling van wijken ingebracht in het Kennisplatform Wonen van het NICIS. Dit heeft geleid tot een uitgebreid onderzoeksproject onder leiding van professor Sako Musterd (Universiteit van Amsterdam). Dit onderzoeksproject, waarin naast het platform ook de gemeenten Amsterdam, Den Haag en Tilburg participeren, omvat vier deelonderzoeken. Die richten zich op:
- de dynamiek van buurten en wijken: upgrading en downgrading;
- de functie van de buurt of wijk in de stedelijke regio;
- de vraag of er sprake is van buurteffecten;
- de visies van verschillende actoren op stedelijke herstructurering.

1.2 De ontwikkeling van de wijk en de ontwikkeling van de corporatie

De betekenis die de wijk voor bewoners heeft, is aan verandering onderhevig. Wat betekent die verandering voor de missie van de corporaties en de wijze waarop ze georganiseerd zijn?
Op basis van een inventarisatie onder de deelnemers van het platform en discussie in de begeleidingscommissie voor dit deelproject zal een verdere aanpak ontwikkeld worden.

2 Hoe pakken we de wijk aan?

Hoe kan de integrale wijkaanpak het beste georganiseerd en uitgevoerd worden? Welke functie kan maatschappelijk vastgoed daarbij spelen?

De integrale benadering van de wijkaanpak strekt zich uit over het brede terrein van 'wonen en leven'.
Deze brede aanpak kan rekenen op een brede ondersteuning, maar tegelijkertijd zijn er vragen over het rendement ervan en de wijze waarop een integrale aanpak het beste georganiseerd kan worden.
De vraag *wat* de bijdrage is van de verschillen doelen en trajecten voor de verbetering van de wijk, zullen we in hier niet beantwoorden. We richten ons in dit thema op het *hoe*. Daarbij staat de vraag centraal hoe de wijkaanpak het beste georganiseerd en uitgevoerd kan worden om een zo hoog mogelijk rendement te realiseren. Als belangrijkste doel van wijkaanpak beschouwen we daarbij de stijging van de ontwikkelingsperspectieven van de bewoners, maar er zijn ook andere

doelen zoals het verbeteren van de leefbaarheid, het versterken van de woningmarktpositie en de aantrekkelijkheid van de stad.

De wijkaanpak is vaak veel omvattend en bestaat meestal uit veel losse onderdelen. De vraag is hoe die losse aanpakken elkaar kunnen versterken, wat de meerwaarde en potentie is van een werkelijk geïntegreerde aanpak, waarbij we niet zeggen dat alle problemen en uitdagingen in de wijk opgelost zouden moeten worden. We willen en moeten oog houden voor de wijkoverschrijdende kwesties en potentiële oplossingen waarbij wijkgerichte, persoonsgerichte en categorale strategieën parallel ingezet kunnen worden.
Het platform ontwikkelt een tweetal projecten binnen dit thema:

2.1 Het hoe van de wijkaanpak

In dit onderzoek staat het realiseren van een zo hoog mogelijk rendement in de wijkaanpak ten aanzien van de verschillende doelen centraal. In de uit te zetten onderzoekopdracht onderscheiden we drie fasen. Als eerste een verdere terreinverkenning waarin we aan andere sectoren, zoals onderwijs, welzijn, economie, veiligheid en gezondheidszorg, vragen welke doelen zij toekennen aan de wijkaanpak en welke bijdrage zij verwachten van een gebiedsgerichte benadering om hun doelen te kunnen realiseren. In een tweede fase willen we in een beperkt aantal intensieve casestudies de problemen die zich voordoen bij een integrale aanpak diepgravend analyseren. Het gaat ons daarbij zowel om de vorm en breedte van de samenwerking als om de afstemming met de achterliggende organisaties. Ook de betekenis van deze samenwerking voor de aanpak en de maatschappelijke effecten, komen aan bod. In een derde, mogelijk latere, fase zouden de resultaten geplaatst kunnen worden in een (inter)nationale context. Het onderzoek wordt uitgevoerd door een combinatie van de Radboud Universiteit Nijmegen en Partners + Pröpper.

2.2 De Maatschappelijke OntwikkelingsMaatschappij

Integrale aanpak en samenwerking kun je interpreteren als een kwestie van organisatie, maar wat gebeurt er als de investeringsstroom daadwerkelijk anders aanwendbaar zou zijn? Bijvoorbeeld ook in andere sectoren? Wat is het maatschappelijke rendement van een ontkokering van de investeringsstroom en wat kan de betekenis zijn van een Maatschappelijke OntwikkelingsMaatschappij (MOM) voor een gebied? Het Platform Corpovenista beziet of en hoe ze kan participeren in de verdere gedachteontwikkeling in deze specifieke vorm van een integrale aanpak. Het platform zal dit onderdeel pas aanpakken na de zomer van 2010.

3 Sociale stijging

In de lokale praktijk zijn er veel verschillende projecten rond het thema sociale stijging. Het dreigt een containerbegrip te worden. Dat vraagt om een actuele, scherpere definitie en een systematisch inzicht in die projecten. Wat werkt en wat niet? Wat betekent sociale stijging voor het leven van bewoners?

Sociale stijging is na het advies van de VROM-raad uit 2006 een onmiskenbaar onderdeel van de wijkaanpak. De VROM-raad heeft aan dit begrip een brede interpretatie gegeven met vier stijgingsroutes: onderwijs, arbeid, wonen en vrije tijd. Die verschillende 'trajecten' leveren elk hun bijdrage aan de ontwikkeling van de bewoners. "Voor de één betekent sociale stijging meer inkomen of een betere baan, voor de ander draait het om meer tijd voor de kinderen, het afronden van een opleiding of verhuizen naar een meer vertrouwde omgeving […]. Het gaat zowel om zelfontplooiing als om maatschappelijke zekerheid", schreef de raad.

We zijn nu bijna drie jaar verder en het begrip sociale stijging is op lokaal niveau ingevuld. Sommige projecten, zoals huisbezoeken om de brede sociale problematiek

van huishoudens in beeld te krijgen, buurtbudgetten en brede scholen, ziet men vrijwel overal. Maar de praktijk laat ook een grote verscheidenheid aan projecten zien en er komen nog steeds nieuwe bij. Daarbij lijkt het soms of het wiel iedere keer opnieuw uitgevonden wordt. Ook blijkt dat de talloze projecten rond het thema sociale stijging erg verschillen qua vorm en de rol van de verschillende betrokken partijen. Bij sommige initiatieven is de aanpak vrijblijvend, bij andere meer verplichtend. Deze verschillende keuzes lijken niet gebaseerd te zijn op de aard van de problematiek.

Platform Corpovenista constateert dat er behoefte is aan verdere verdieping van het vraagstuk van de sociale stijging en aan een systematisch inzicht in de verschillende projecten en de resultaten daarvan. Het platform kiest voor twee deelonderzoeken:

3.1 Sociale stijgingsprojecten in beeld

Dit deelonderzoek levert een update van het begrip sociale stijging. Wat moeten we er eigenlijk onder verstaan? Een scherpere definitie van het begrip is nodig om onderscheid te maken tussen projecten die gericht zijn op het bevorderen van sociale stijging, naast projecten die bijvoorbeeld de leefbaarheid en veiligheid willen vergroten.
In dit deelonderzoek, dat is uitgevoerd in opdracht van het platform en de SEV door de DSP-Groep zijn 16 projecten waarbij corporaties betrokken zijn geïnventariseerd en geanalyseerd.

3.2 Stappen op de ladders

Niet bij alle bewoners kan en moet sociale stijging vertaald worden als het zetten van stappen op de inkomensladder. Het gaat ook om zelfontplooiing en het versterken van het zelfvertrouwen. Dit deelonderzoek gaat in op de betekenis die de vier stijgingsroutes voor verschillende bewoners kunnen hebben. Daarvoor willen we bewoners een aantal jaren volgen en in beeld brengen welke ontwikkelingen zij doormaken. Is er in hun leven sprake van sociale stijging en welke 'stijgingsroutes' spelen daarbij een rol? Dit onderdeel zal na de zomer van 2010 aangepakt worden.

4 Wijk, buurt, leefstijl en levenswijze

Hoe kan in wijken beter ingespeeld worden op de toegenomen sociaal-culturele diversiteit van de bevolking? Wat is de betekenis van sociaal-culturele segmentatie in leefstijlen? En wat is de bijdrage van concepten als 'branding' voor de aanpak van de wijk?

In de wijkvernieuwing en het wonen zijn recent ervaringen opgedaan in het werken met concepten als 'leefstijlen', 'branding' en 'woonmilieus'. Het zijn begrippen die er toe dienen de vraag en het aanbod sociaal-cultureel te segmenteren en de gebiedsontwikkeling en het beheer daarop af te stemmen. Het werken met die begrippen is nog volop in ontwikkeling maar roept ook vragen op. Vragen die verbonden zijn met de uitwerking van die benadering in de praktijk, maar ook vragen over het effect en de betekenis van die werkwijzen.

De betekenis en urgentie van deze vragen komt voort uit de toegenomen sociaal-culturele diversiteit van de bevolking en het feit dat de markt een steeds grotere plaats is gaan innemen in het woonbeleid. Naast de functionele kenmerken van de woning en woonomgeving zijn andere aspecten van groot belang geworden bij de woonkeuze van huishoudens die iets te kiezen hebben. De reputatie en het imago van de wijk en het zich thuis voelen in de buurt spelen een steeds grotere rol. Dat geldt ook voor de expressieve waarde van de woning

De samenstelling van de woningvoorraad in een wijk weerspiegelt vaak de economische kenmerken van de bevolking. Economische homogeniteit, zoals in

wijken met veel goedkope huurwoningen, gaat echter al lang niet meer samen met een sociaal-culturele homogeniteit en met een door allen gedeeld normen en waarden patroon. Dit leidt tot onvrede en soms spanningen. Professionals grijpen in door middel van (leef)regels en handhaving, maar ook door werkwijzen waarbij een grotere homogeniteit in leefstijl wordt beoogd. Dat gebeurt zowel in het vlak van wijkbeheer, woonruimteverdeling als gebieds- en projectontwikkeling.

Door middel van uitwisseling van ervaringen, het delen van kennis, het bespreken van de zich voordoende vragen en het laten uitvoeren van onderzoek hoopt het Platform Corpovenista verder bij te dragen aan de kennisontwikkeling op dit terrein. Een hogere leefkwaliteit voor de bewoners en het creëren van wijken die bewoners betere voorwaarden bieden voor hun maatschappelijke ontwikkeling, zijn daarbij de toetspunten.

4.1 'Branding' en leefstijlen in de wijk

Op basis van een inventarisatie van ervaringen en vragen binnen Platform Corpovenista zijn drie onderwerpen naar voren gekomen. Het gaat zowel om de relatie tussen leefstijlen en woonvoorkeuren, de toepassing van 'branding' en leefstijlen bij gebiedsontwikkeling op verschillende niveaus en om de toepassing in de woonruimteverdeling en het beheer. In samenwerking met andere betrokken partijen op het lokale niveau en het NICIS is, onder leiding van André Ouwehand (Onderzoeksinstituut OTB van de TU Delft), een onderzoeksvoorstel ontwikkeld dat loopt van september 2009 tot midden 2011. Op alle drie de velden worden casestudies uitgevoerd om meer inzicht te verkrijgen op de betekenis van het toepassen van 'branding' en leefstijlen. Kennisuitwisseling tussen de direct betrokken partijen maakt een belangrijk deel uit van de aanpak.

5 Herstructurering: duurzame resultaten en het waterbed

Wat zijn de duurzame effecten van herstructurering? Worden die ontkracht door het 'waterbedeffect'? Wat zijn de gevolgen voor een wijk wanneer er herhuisvestingkandidaten komen wonen? Kunnen huurbeleid en andere middelen ingezet worden om het waterbedeffect te voorkomen?

Bewoners die door herstructurering een andere woning in de wijk hebben gekregen gaan er vaak op vooruit. Die resultaten zijn redelijk bekend. Maar over de vertrekkers uit de wijk weten we veel minder. In de actuele discussies over herstructurering spelen juist die vertrekkers een prominente rol. Wat zijn de gevolgen van hun komst voor de zogeheten 'ontvangstwijken'? Hoe zien de verhuisstromen vanuit herstructureringsbuurten naar andere wijken er precies uit? Hoe denken de vertrekkers naar een andere wijk zelf over de stap die ze gemaakt hebben? Hoe kijken de bewoners van de ontvangstwijken naar de instroom van de nieuwe buurtgenoten? Is er sprake van overlast? Is er verschil in de instroom van herhuisvestingkandidaten en 'gewone' nieuwe huurders in de wijk?

Deze discussie heeft ook een stenen onderlegger: de kernvoorraad van goedkope sociale huurwoningen is niet evenwichtig verspreid over stad en regio. Herhuisvestingkandidaten zijn daarom vaak aangewezen op een beperkt aantal wijken. De vrees bestaat dat voortschrijdende herstructurering leidt tot nog meer concentratie van goedkope huurwoningen en daarmee van kansarme bewoners met een laag inkomen. Het is mogelijk om daar door huurbeleid verandering in aan te brengen, maar dat gebeurt maar beperkt. Aan de andere kant zien we dat het aantal goedkope huurwoningen ook vermindert door verkoop. Wat zijn nu de effecten van die verschillende beleidsinzetten op de concentratie van de goedkope huurwoningen?

5.1 'Waterbedeffecten van herstructurering: over verhuizers, ontvangstwijken en de kernvoorraad goedkope huurwoningen'

Platform Corpovenista heeft bovenstaande vragen ingebracht in het Kennisplatform Wonen van het NICIS. Het blijkt dat ook een aantal gemeenten en universiteiten erg geïnteresseerd is in onderzoek naar deze samenhangende vraagstukken.
Onder leiding van professor Ronald van Kempen (Universiteit Utrecht) en Reinout Kleinhans (Onderzoeksinstituut OTB, TU Delft) is in samenspraak met de begeleidingscommissie van het platform en de betrokken gemeenten een onderzoeksvoorstel uitgewerkt. Dit voorstel bestaat uit twee, samenhangende onderdelen: 'Waterbedeffecten van stedelijke herstructurering; over mensen en ontvangstwijken' en 'Een ijzeren houdgreep of een liefdevolle omhelzing? Herstructurering, kernvoorraad en concentratie'. Het onderzoek loopt van 2009 tot midden 2011.

6 De prijs en de wijk

Leidt een ander prijsbeleid voor (huur)woningen tot een andere samenstelling van de wijk? Of tot andere concentratiepatronen van goedkope woningen? De rol van het prijsbeleid voor de wijk is nog slechts beperkt onderzocht.

De huurbescherming, gekoppeld aan de huurprijswetgeving en –regulering, zorgen voor een strak prijsbeleid voor de Nederlandse volkshuisvesting. Binnen het woonbeleid is het prijsbeleid een veel onderzocht en vaak bediscussieerd onderwerp. Het heeft dan ook vele facetten en effecten. De invloed van de regulering op de woningmarkt is sterk bediscussieerd, maar ondanks die discussies heeft het kabinet vooralsnog gekozen voor een strikte regulering. In de afgelopen jaren publiceerde de VROM-raad een advies over keuzes op de woningmarkt. Het Woonnetwerk en andere corporaties experimenteren met concepten voor sociale koop en woonvouchers. In opdracht van De Vernieuwde stad gaf opdracht voor een meer fundamentele studie naar het prijsbeleid. De rol van het prijsbeleid voor de wijk is echter maar zeer beperkt onderzocht. Leidt een ander prijsbeleid tot een andere samenstelling van de wijk? Of tot andere concentratiepatronen van goedkope woningen? Welke elementen moeten daarvoor onderdeel uitmaken van dat prijsbeleid?

Het kennisplatform hecht grote waarde aan verder onderzoek van deze vragen en is benieuwd naar de effecten van lopende experimenten. Vanuit pragmatische overwegingen is echter de keuze gemaakt eerst de andere thema's op te pakken. In een later stadium zal het prijsbeleid gerelateerd aan de wijk wel aan bod komen.

7 Participatie en de diversiteit en dynamiek van de bewoners

Wat is de verhouding tussen het officiële beleid voor bewonersparticipatie van gemeenten en corporaties en de dagelijkse praktijk? Wat is de verhouding tussen de formele participatie mogelijkheden en de informele methoden van participatie en consultatie van bewoners? En hoe valt de effectiviteit van bewonersparticipatie te vergroten?

De invloed van bewoners in de stedelijke vernieuwing is een onderwerp met een rijke historie en altijd aanwezige politieke lading. Er zijn twee spanningsvelden.
Als eerste is dat de spanning tussen het officiële beleid van gemeenten en corporaties en hun dagelijkse handelen in de praktijk. In hun officiële beleid kennen gemeenten en woningcorporaties vaak een grote plaats toe aan de inbreng van bewoners bij de wijkaanpak. In de praktijk zien we vaak iets anders. Impliciete veronderstellingen bij professionals dat inbreng van bewoners lastig is, tijd kost en ineffectief is, zijn vaak dominant aanwezig. Waar een meer open planproces wordt

gevolgd zien we dat inspraakprofessionals en bestaande gevestigde belangen in de buurt soms sterk aanwezig ten koste van directe invloed van eindgebruikers. Deze ervaringen frustreren het ontwikkelen van nieuwe wegen in de wijkaanpak.
Het tweede spanningsveld is de verhouding tussen de formele regels en kaders en informele werkwijzen. Van de formele kaders – onder meer vastgelegd in het BBSH en de Overlegwet – maken juist autochtone bewoners veel gebruik. Met de informele werkwijzen en methoden lukt het vaak beter om de allochtone en jongere bewoners aan te spreken. Diverse corporaties hebben hun participatiebeleid laten evalueren en aangepast. Ook op gemeentelijk niveau is er sprake van een spanning tussen formele participatiekaders en directe bewonersinvloed in processen.

De praktische ervaringen met bewonersparticipatie roepen tal van vragen op. Wat is de verhouding tussen de door officiële kaders voorgeschreven bewonersparticipatie bij gemeente en corporaties en de praktijk van alledag? Hoe kan de spanning tussen formele kaders en informele werkmethoden overbrugd worden? Hoe kan de effectiviteit van bewonersparticipatie vergroot worden? Wat kunnen we leren van de experimenten met zeggenschap van bewoners over buurt- en leefbaarheidsbudgetten? Een deel van deze vragen wordt opgepakt in het onderzoeksprogramma van de leerstoel Actief Burgerschap aan de Universiteit van Amsterdam (Evelien Tonkens), waar drie deelnemers van het platform actief bij betrokken zijn. Voorjaar 2010 heeft het platform een opdracht gegeven aan Inicio voor een invenraisatie van ervaringen met het bovengenoemde tweede spanningsveld in het kader van de actuele thema's van het platform. De resultaten zullen op de conferentie gepresenteerd worden.

Kennisuitwisseling

Kennisuitwisseling is naast kennisontwikkeling een belangrijke pijler in het programma van het Platform Corpovenista. Het platform wil de verworven inzichten actief delen met alle betrokken partijen in de stedelijke vernieuwing. Daarom organiseert het platform verschillende kennisuitwisselingsactiviteiten.

Kennisuitwisseling kan ingezet worden om kennis te verspreiden naar groepen die daar baat bij kunnen hebben, maar ook om mensen bij elkaar te brengen of om te komen tot kennisverdieping.
Daarbij zullen verschillende middelen ingezet worden, variërend van klein- tot grootschalig en van publiek toegankelijk tot gericht op bij het Platform Corpovenista betrokken woningcorporaties. We denken daarbij aan:

- Themabijeenkomsten over de vorderingen en resultaten van het programma, zoals expertmeetings, seminars, conferenties, lezingen en debatten, die publiek toegankelijk zijn. Daarbij kan een project centraal staan, maar ook is het mogelijk om juist de resultaten uit diverse projecten aan elkaar te koppelen. Juni 2009 organiseerde het Platform Corpovenista een besloten seminar onder de titel 'De wijkcentraal?!' In 2010 organiseerden we in samenwerking met KEI-kenniscentrum stedelijke vernieuwing een expertmeeting en debta over het thema 'Het rendement op het investeren in leefbaarheid' en een bijeenkomst over het thema 'Voorbij de crisis' op 15 maart. Een volgende bijeenkomst over 'Hergroepering van maatschappelijke partijen/coalities en de gevolgen voor corporaties'staat voor najaar 2010 op de agenda.

- Publicaties in vaktijdschriften, rapporten en essays. Zowel de onderzoeksrapportages, essays als ook tijdschriftpublicaties (indien het laatste mogelijk is) zullen te downloaden zijn op de website van het platform.

- Website: ten behoeve van de bekendheid van Platform Corpovenista en de brede verspreiding van de kennis die uit de projecten voortkomt, is in samenwerking met Kenniscentrum Stedelijke Vernieuwing KEI een apart internetdossier opgezet (www.corpovenista.nl) met alle informatie over het platform

- Projectpresentaties, 'In company', intervisie en reflectie

- De 'Platform Corpovenista Leergang': begin 2010 is de eerste ronde van deze leergang van start gegaan waarin medewerkers van deelnemende corporaties in een reeks van bijeenkomsten aan kennisverbreding, reflectie en intervisie werken.

Meer weten?

Voor meer informatie over Platform Corpovenista kunt u de website raadplegen: www.corpovenista.nl of contact opnemen met:

Saskia Binken
Projectsecretaris Platform Corpovenista
Onderzoeksinstituut OTB
Postbus 5030
2600 GA Delft
T 015-2787862
@ S.Binken@tudelft.nl